

βέβαιος ότι δεν θα επιμείνει στη στήριξη και στην αφαίμαξη των καταναλωτών των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, για να χρηματοδοτηθεί η λειτουργία του φορέα μεσεγγύησης. Και επομένως αυτόν τον φορέα κοιτάξετε να τον στηρίξετε. Μόνο, παρακαλώ, επειδή επεκτείνετε την επί διετία προβλεπόμενη ρύθμιση προσλήψεων, μην ξεχνάτε ότι υπάρχει συγκεκριμένος αριθμός: είκοσι, όχι παραπάνω. Άρα, η επέκταση κατά δύο χρόνια, ^{νο}μη σημαίνει και την επέκταση, ^ηόσον αφορά το μέγεθος. Αυτό δεν θα είναι η καλύτερη λύση για το θεσμό.

Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Το λόγο έχει ο συνάδελφος κ.

Σωκράτης Κοσμίδης.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΚΟΣΜΙΔΗΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, μολονότι συμμετέχω στην Εξεταστική Επιτροπή, ζήτησα και έλαβα το λόγο στο συζητούμενο νομοσχέδιο, λόγω συναισθηματικού δεσμού με το αντικείμενο.

Ήταν το 1973, όταν ο Κώστας Σημίτης εξέδωσε στη Γερμανία την επί υφηγεσία πρωτοποριακή εργασία του με τίτλο: «Προστασία του καταναλωτή: Σύνθημα ή θεσμός δικαίου;». Στην Ελλάδα τότε η προστασία του καταναλωτή δεν ήταν ούτε θεσμός ούτε καν σύνθημα. Δεν είχε απασχολήσει ούτε την επιστήμη ούτε την πολιτική. Η χώρα είχε να ασχοληθεί με μείζονα θέματα, όπως η επαναφορά και η εδραίωση των δημοκρατικών θεσμών και άλλα.

Νοέμβριος 1993: Υπουργός Εμπορίου ο Κώστας Σημίτης, η ταπεινότητά μου
Γενικός Γραμματέας. Πρώτη εντολή του Υπουργού το θεσμικό πλαίσιο για την
προστασία του καταναλωτή. Τρεις νομικοί χρεώθηκαν το έργο αυτό. Τους
αναφέρω με τη σειρά ~~(τη σειρά)~~ της ουσιαστικής συμβολής τους: ο καθηγητής
Γιάννης Σχινάς, ο διδάκτωρ Δημήτρης Σπυράκος και τρίτος και τελευταίος εγώ.
Έτσι γεννήθηκε ο νόμος 2251/1994.

Ο νόμος αυτός, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, επέφερε σημαντικές
καινοτομίες στο δικαίικό μας σύστημα. Προώθησε επιθετικά τα δικαιώματα του
καταναλωτή. Ενδεικτικά αναφέρω ότι στο νόμο ενσωματώθηκαν αρκετές
κοινοτικές οδηγίες, που ήταν ακόμα εν σχεδία και εκδόθηκαν μεταγενέστερα,
όπως η πώληση από απόσταση, η συγκριτική διαφήμιση. Η ευθύνη του
παρέχοντος υπηρεσίες με τη νόθο αντικειμενική ευθύνη καθιερώθηκε, παρά το
γεγονός ότι είχε εγκαταλειφθεί η αντίστοιχη κοινοτική πρωτοβουλία για έκδοση
οδηγίας. Αρκετές εξαιρέσεις στην προστασία, περιεχόμενες σε κοινοτικές οδηγίες,
δεν υιοθετήθηκαν στο νόμο, με αποτέλεσμα να παρέχεται στους καταναλωτές
μείζων προστασία.

Όμως η σημαντικότερη καινοτομία του νόμου 2251 είναι η θέσπιση
προϋποθέσεων για την οργάνωση και ανάπτυξη των ενώσεων καταναλωτών και
την υπεύθυνη συμμετοχή τους στην άσκηση του ελέγχου της αγοράς.
Καθιερώθηκε η συλλογική αγωγή, δηλαδή το δικαίωμα των ενώσεων

καταναλωτών να προσφεύγουν ενώπιον της δικαιοσύνης και να ζητούν να ^{παύσει} παύσει

ο προμηθευτής ^{των} παράνομη συμπεριφορά, ^{του} που θίγει το καταναλωτικό κοινό.

Προβλέφθηκε ως αστική κύρωση η χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης

του καταναλωτικού κοινού σε βάρος του προμηθευτή, που παραβιάζει τις

υποχρεώσεις του προς τους καταναλωτές.

(BA)

Σήμερα, δέκα χρόνια μετά, οι καρποί εκείνης της νομοθετικής πρωτοβουλίας είναι χειροπιαστοί. Πολλές και σημαντικές είναι οι αποφάσεις που ήδη έχουν εκδοθεί με βάση τις διατάξεις του ^{α/} ~~α/~~ Το λήμμα «καταναλωτής» ή «προστασία καταναλωτή» συναντάται πλέον σε όλα τα νομικά περιοδικά, που ασχολούνται με ζητήματα ιδιωτικού δικαίου. Οι συλλογικές αγωγές που έχουν συζητηθεί μέχρι σήμερα ενώπιον της Δικαιοσύνης, μέχρι και τον Άρειο Πάγο, είχαν κατά κανόνα επιτυχή έκβαση για τους καταναλωτές. Τούτο δείχνει ότι το μέσο της συλλογικής αγωγής ασκείται από τις νομιμοποιούμενες ενώσεις των καταναλωτών με φειδώ και υπευθυνότητα. Οι συλλογικές αγωγές αποτέλεσαν πράγματι μοχλό για τη διαμόρφωση νομολογίας ^{για} ιδίως σε ζητήματα γενικών όρων συναλλαγών και την ανάδειξη των προστατευτικών διατάξεων του νόμου. Καταφατική, λοιπόν, είναι η απάντηση σε όσους τότε αναρωτιόντουσαν, αν χρειάζεται στην έννομη ελληνική τάξη θεσμικό πλαίσιο για την προστασία ^{του} καταναλωτή. ✓

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η προστασία του καταναλωτή είναι έκφραση του κοινωνικού κράτους δικαίου και αποβλέπει στην προστασία του ασθενέστερου μέρους της αγοράς. Στις καταναλωτικές συναλλαγές υπάρχει μια ανισορροπία, την οποία δεν μπορεί να παραβλέπει κανείς, επικαλούμενος την τυπική ισότητα των συναλλασσόμενων. Γι' αυτό απαιτείται ενίσχυση της θέσης του καταναλωτή με πρόσθετα δικαιώματα και η θέσπιση υποχρεώσεων στους προμηθευτές, προκειμένου να αποκατασταθεί η ισορροπία.

1

Η ανάγκη, λοιπόν, προστασίας καθίσταται όλο και πιο έντονη και πιο επιτακτική, πολύ περισσότερο που η νέα γενιά καταναλωτών έχει αυξημένες δυνατότητες κατανάλωσης και μειωμένες δυνατότητες αντίστασης.

Ενόψει όσων προανέφερα, κάθε πρωτοβουλία στο πλαίσιο της διεύρυνσης και ενίσχυσης της προστασίας του καταναλωτή, είναι κατ' αρχήν ευπρόσδεκτη.

Ωστόσο, το συζητούμενο νομοσχέδιο ξεκινά με τον εσφαλμένο τίτλο: «Συνήγορος του Καταναλωτή». Έτσι δημιουργείται κίνδυνος σύγχυσης στο κοινό. Ο Συνήγορος του πολίτη πρέπει να είναι μια και μοναδική αρχή κατ' απόλυτη αποκλειστικότητα. Ο «Συνήγορος του Πολίτη», κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν είναι μεσολαβητής ανάμεσα στον πολίτη και στη διοίκηση, είναι κυριολεκτικά συνήγορος του πολίτη και υπερασπιστής του απέναντι στην κακοδιοίκηση της διοίκησης. Ο Συνήγορος του Καταναλωτή, όπως εμφανίζεται στο νομοσχέδιο, είναι μεσολαβητής στην εξώδικη επίλυση διαφοράς ανάμεσα σε προμηθευτές και καταναλωτές, έξω και η πρόβλεψη συμβιβασμού. Και νοείται προσφυγή στο Συνήγορο Καταναλωτή, όχι μόνο εκ μέρους του θιγόμενου καταναλωτή, αλλά και εκ μέρους του προμηθευτή, προκειμένου να μεσολαβήσει για μια υπόθεση καταναλωτικής φύσεως. Και δημιουργείται η εντύπωση ότι κάποιο κομμάτι αρμοδιότητας του Συνηγόρου του Πολίτη αποκόπτεται απ' αυτόν, που βέβαια δεν είναι έτσι. Συνεπώς, δόκιμος και συμβατός με το ρόλο του όρος είναι ο «μεσολαβητής». Προσωπικά εύχομαι να επιτύχει ο θεσμός του μεσολαβητή. Δεν θα τον ονομάζω συνήγορο. Θα κριθεί στη

✓

διαδρομή του, στο ταξίδι του. Ο θεσμός θα επιτύχει μόνο αν υπάρχει έγνοια από την πολιτική ηγεσία, την εκάστοτε πολιτική ηγεσία, που εποπτεύει τον θεσμό.

Κύριε Υπουργέ, θα σας παρακαλούσα να δείξετε μεγαλοψυχία. Ο όρος «Συνήγορος του Καταναλωτή» είναι εσφαλμένος, αδόκιμος, δεν απηχεί το περιεχόμενο και τις αρμοδιότητες που δίδετε στο θεσμό. Θα είναι πολύ καλό για τα κοινοβουλευτικά μας ήθη, άμα αποδεχθείτε τον όρο «μεσολαβητής». Αυτό δεν σας εκθέτει σε τίποτα, αλλά δείχνει την αναγκαιότητα της συζήτησης στην Ολομέλεια της Βουλής και θα είναι καλό και για σας.

Εφιστώ την προσοχή στον κίνδυνο σύγχυσης αρμοδιοτήτων μεταξύ Συνηγόρου καταναλωτή, μεσολαβητή, όπως επιμένω, και Γενικής Γραμματείας Καταναλωτή. Σας θυμίζω ότι μετά την ίδρυση του ΕΦΕΤ, που και αυτό ήταν πρωτοβουλία του Κώστα Σημίτη και χειρ του ομιλούντος, δεν πληρώθηκε αυτή η θέση ως αχρείαστη. Ο Ενιαίος Φορέας Ελέγχου Τροφίμων έγινε ακριβώς σε ενίσχυση και συμπλήρωση του ν.2251 ως θεσμός και ήδη, με τις όποιες αδυναμίες, λειτουργεί αποτελεσματικά και έτσι νομίζω ότι δεν χρειάζεται να υπάρχει Γενική Γραμματεία Καταναλωτή. Και μη μου πείτε ότι θεσπίστηκε επί ΠΑΣΟΚ, να θεσπίστηκε επί ΠΑΣΟΚ –αυτό δεν σημαίνει ότι δεν μπορώ να έχω τις απόψεις μου και εν πάση περιπτώσει, δεν πληρώθηκε η θέση μετά την ίδρυση του ΕΦΕΤ.

Σας καλώ για τελευταία φορά –και κλείνω μ' αυτό- να αλλάξετε την ονομασία του τίτλου / «Συνήγορος του Καταναλωτή σε Μεσολαβητή» και κατά τα λοιπά επιφυλάσσομαι επί των άρθρων. Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

~~(ΜΤ)~~

v/b "Συνήγορος
καταναλωτή"
Οργάνωση
Επιτροπή